

Last days

Gus Van Sant, 2005

O com crear l'atmosfera necessària per sentir en la pròpia pell el final d'algú que ja no té cap sortida possible. Nihilisme extrem amb càrrega de profunditat.

El cineasta de la discontinuïtat.

Parlar de la discontinuïtat en Gus van Sand no és, en cap cas, una crítica o un retret, és una simple constatació quan es repassa una filmografia que està sempre a la recerca de noves formes i que, a la força, ha de mostrar fissures.

En la carrera d'aquest director, els talls més radicals ens deixen entreveure tres etapes ben diferenciades. La primera s'inscriu dins el que es pot anomenar «new queer cinema» i té tres títols fonamentals: l'òpera prima *Mala noche* (1985), *Drugstore cowboy* (1989) que és un descens als inferns de la mà de Matt Dillon; un ionqui a cavall de la contracultura i l'estètica beatnik de Jack Kerouak. i un darrer títol que encara em sorprèn en cada visionat, *My own private Idaho* (1991) on Keanu Reeves al costat de River Phenix, va fer el seu únic gran paper, d'una carrera tristament desaprovada.

To die for (1995), estrenada al nostre país amb el títol de *Todo por un sueño*, amb una inquietant Nicole Kidman que encara no era

la star actual i repetint amb Matt Dillon, podria ser la pel·lícula frontissa amb la següent etapa que compta amb els germans Affleck i Mat Damon com a guionistes. Es el moment del flirteig amb Hollywood intentant no perdre la referència dels orígens. *El indomable Will Hunting*, *Descubriendo a Forrester*, -possiblement la pitjor del director-, i, finalment, *Psycho* on assaja sobre la propietat intel·lectual de l'obra d'art a l'ombra de les tesis de Walter Benjamin, són alguns dels títols que més d'un incondicional no hem acabat de pair.

L'etapa actual es pot qualificar com de represa d'una obra molt personal que vol posicionar-se en els marges del cinema., assolint la condició de director «ex-cèntric», en constant recerca i experimentació.

La mort és l'eix temàtic central d'aquest moment i dóna coherència a una trilogia indiscutible que s'obre amb *Gerry* (2002), on es comença per eliminar la intriga del relat col·locant dos joves en el desert que, des del primer moment,

sabem perduts i segueixen així fins el final. Continua eliminant l'acció a *Elephant* (2003) i, finalment, a *Last days*, només queden el cossos deambulants davant la càmera.

La nit fosca.

La diferència entre entusiasme i èxtasi, segons els místics, rau en el fet que l'entusiasme pressuposa que hom porta Déu dins i que aquest l'inspira. En canvi, en l'èxtasi, el jo surt de sí mateix per anar a la recerca de l'experiència divina

Tot i que la referència no és meua i que pugui ferir alguna ànima sensible, les hores finals del protagonista de *Last Days* són una posada en escena d'un estat d'èxtasi, molt proper al que descriu San Juan de la Cruz en el seu poemari *La noche oscura*, on se sent abandonat de la presència divina i en una recerca engoixant.

Gus van Sand utilitza un alter ego de Kurt Cobain, el líder del grup Nirvana, per intentar explicar-nos allò que no es pot dir amb paraules i que, només les imatges dels grans realitzadors, poden transmetre Es tracta de fer-nos viure què és el

que sent algú que, en la en la solitud més absoluta, espera i desitja la seva fi, algú que acaba els seus dies fora de sí, al marge de sí mateix, deambulant per un espai sense itineraris ni objectius. Algú, tant desorientat, que possiblement no és conscient que està pres de la necessitat de transcendència; un ésser que ja no desitja l'experiència vital, que és més enllà de l'espai i el temps.

Gus van Sand és un home profundament religiós. Un budista que va començar pertanyent a l'església episcopaliana. Les cendres de Kurt Kobain es van escampar en un monestir budista i tots aquests aspectes són presents en una pel·lícula que traspua una recerca mística profunda, (al marge del fet que l'èxtasi ens arribi per mitjans sobrenaturals o mitjançant l'àcid lisèrgic) i una angouxa que ens ofega i de la que, només ens pot alliberar la mort.

Fitxa tècnica

Tècnics

Director: Gus van Sand
Productor: Dany Wolf
Guió: Gus van Sand
Direcció artística: Tim Grimes
Muntatge: Gus van Sand
Fotografia: Harry Savide
Música: Rodrigo Lopresti
Companyia productora: Meno Film
Co pera HBO Pictures
Nacionalitat: USA
Durada: 97 minuts

Actors

Michael Pitt: Blake
Lukas Heas: Luke
Asia Argento: Asia
Scott Patrick Green: Scott
Nicole Vicius: Nicole
Ricky Jay: El detectiu
Rian Orion: Donovan
Harmony Korine: Home del club
Rodrigo Lopresti: Músic
Kim Gordona: L'executiu

1991

My own private Idaho

1989

Drugstore Cowboy

1985

Bad Night

Filmografia

2007

Paranoid Park

2006

París je t'aime (fragment)

2005

Last days

2003

Elephant

2002

Gerry

2000

Finding Forrester

1998

Psycho

1997

Good Will Hunting

1997

Ballad of the Skeletons

1996

Four boys inVolvo

1995

To die for

1993

Even Cow Girls Get the Blues

1993

Bowie: Ther video collection